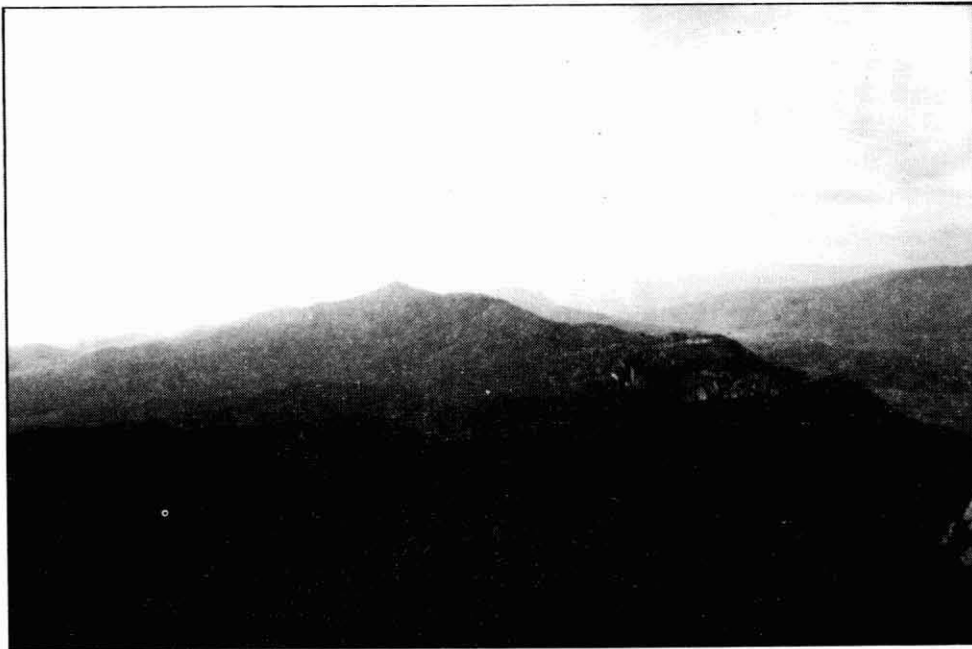

GENERALITATS SOBRE LA VEGETACIÓ DE LA SERRA DE MIRAMAR

Xavier Salat i Brunel. Biòleg.

La Serra de Miramar des del Tossal gros

L'estudi de les comunitats vegetals de la Serra de Miramar, presenta una certa dificultat deguda principalment, a la complexitat geològica que presenta la serra, per una banda, i a la forta presència humana per l'altra. La complexitat geològica d'aquesta serra fa que en pocs metres de distància es trobin sòls de característiques químiques ben diferents. Hi trobem sòls de marcat caràcter calcari en les zones més altes, mentre que en les zones de més baixa altitud, per regla general, hi ha sòls antics, de caràcter silícic.

Evidentment la composició del sòl és un factor determinant per a la vegetació. En sòls antics (Paleozoic) de la serra de Miramar, s'hi solen instaurar comunitats vegetals climàtiques a les nostres terres, com pot ser l'alzinar. En terrenys calcaris, hi ha tendència a haver-hi pinedes.

Amb tot, altres factors condicionants de la vegetació com són l'orientació, l'alçada i les condicions climàtiques regnants en cada indret, fan que la serra de Miramar ofereixi freqüents canvis de vegetació en poc espai. Altres factors que al llarg de la història han condicionat la coberta vegetal a la serra, han estat la presència de l'home, que en el passat va conrear de forma considerable grans extensions de la serra. Testimonis en són la gran quantitat d'avellaners, ara abandonats, que continuen creixent, principalment a les zones més baixes

de Figuerola i Cabra del Camp, pel que fa a la vessant del Camp de Tarragona, o les faixes d'ametllers que s'enfilen fins ben amunt a la vessant de la Conca de Barberà.

Els boscos de la Serra de Miramar no s'han lliurat tampoc de l'aprofitament fustaner, que al llarg dels temps han anat modificant l'estructura i composició de les comunitats vegetals. El que veritablement ha modificat de forma substancial el mantell vegetal, han estat els incendis forestals, que han destruït, a vegades de forma reiterada, els boscos, i han donat peu, en alguns indrets, a repoblacions poc planificades que han portat a introduir espècies forànies a aquestes terres, principalment pinàcies.

Malgrat tot, a la Serra de Miramar, s'hi poden trobar comunitats típiques de la terra baixa mediterrània, si bé aquestes comunitats no són pures sinó que presenten caràcters transitoris amb d'altres comunitats.

En zones de conreus abandonats o àrees afectades pels incendis, es poden trobar brolles de romaní i bruc d'hivern, amb les seves espècies més característiques com són el romaní, el bruc d'hivern, la bufalaga tintòria, les estepes, el garric, la gatosa, etc. Es tracta d'una comunitat amb un caràcter arbustiu i dens amb un component aromàtic, que va variant de composició i estructura segons la situació i l'alçada. Així, en indrets amb

Alzinar al peu del Tossal gros

La Serra de Miramar des del Tossal gros

condicions climàtiques més rigoroses, amb domini de forts vents, apareixen els coixinets d'eriçó, només cal recórrer les carenes del Tossal Gros o la Cogulla per adonar-nos de la seva presència.

A bona part de la Serra de Miramar, encara, hi dominen les formacions arbòries, bé siguin pinedes o alzinars. A les parts assolellades dels vessants, hi dominen les pinedes de pi blanc que han ocupat o cohabituen amb les brolles de romaní i bruc d'hivern. Les pinedes de pi blanc són presents, de forma majoritària, a la part meridional i central de la Serra, si bé aquestes zones són les més alterades per l'acció de l'home i els incendis forestals.

La pineda de pi roig, present en alguns punts de la Serra de Miramar, es situa en indrets obacs i alts,

substituint l'alzinar allà on les condicions climatològiques es fan més rigoroses. Bones pinedes de pi roig, les trobem als punts més alts de la zona de Cabra del Camp cap a Prenafeta.

Altres pinedes que apareixen a la Serra de Miramar són les de pi negre, pinassa i pi pinyer que han aparegut a cauda de les repoblacions que s'han anat succeint. Prou coneguda és la petita pineda de pi pinyer de dalt al poble de Miramar, o les repoblacions amb diferents espècies de pins a la zona del Prat, Les Guixeres, el Coll de Lilla, les Fonts de Lilla, Les Solanes, etc., que han recuperat la vegetació (encara que no l'autòctona) de les zones cremades.

La comunitat vegetal més pròpia de la Serra de

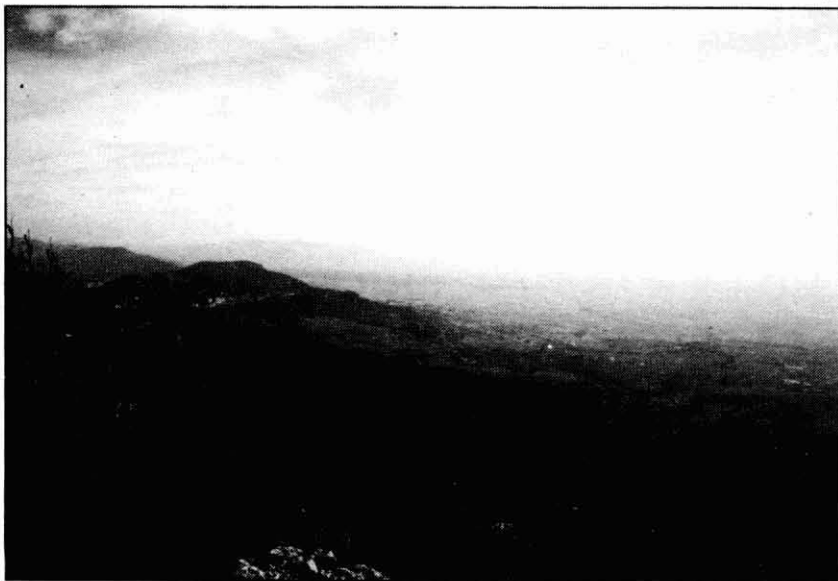
Miramar és, o hauria de ser, l'alzinar litoral, que es caracteritza per contenir tot un seguit d'espècies arbustives i herbàcies prou significatives. Entre aquestes espècies hi trobem el marfull, l'aladern, el llentiscle, el bruc boual, ginestó, lligabosc, arítjol, galzeran, esparraguera, etc. Bàsicament, l'alzinar que trobem és una variant en la qual són presents roures de fulla petita i blades, escampats formant taques disperses dins el conjunt de vegetació.

D'alzinars ben constituïts, en trobem en les zones obagues, primordialment en terrenys de Paleozoic. Les zones que presenten aquestes comunitats més ben conservades són les zones del coll de Prenafeta i la zona del Prat, on podem observar la impenetrabilitat dels alzinars amb totes les seves espècies característiques.

La Serra de Miramar presenta tot un seguit de variacions en la seva coberta vegetal. A part de les descrites, es poden trobar espècies vegetals típiques de ribera, com els salzes, en zones de torrents o confluència de valls. Totes aquestes variacions de comunitats vegetals, juntament amb la complexitat geològica que presenta la Serra, fan que sigui un indret a visitar i a preservar.

Pinedes de Pi pinyer i Pi blanc a la zona del Prat

Alzinar a la zona dels Sarnils

La carena de la Serra des del Tossal de la Somerota

TALL ESQUEMÀTIC DE LA ZONA DEL PRAT

TALL ESQUEMÀTIC DE LA ZONA DE CABRA

